

PASSFR.EU

A Digital Learning Platform for Generation Z:
Passport to IFRS®

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

A Digital Learning Platform for Generation Z: Passport to IFRS®

UMS® 34 Ara Dönem Finansal Raporlama

Funded by the Erasmus+ Program of the European Union. However, European Commission and Turkish National Agency cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

© Copyright 2021, Istanbul University

ÖRNEK OLAY ÇALIŞMASI – UMS® 34 ARA DÖNEM FİNANSAL RAPORLAMA

Giriş

Finansal tabloların temel amacı, finansal tablo kullanıcılarına güvenilir ve zamanında bilgi sağlamaktır. Finansal tablo kullanıcıları bu bilgileri kullanarak karar verebileceklerdir. Karar vericiler için bir diğer bilgi kaynağı da ara dönem mali tablolardır. Ara dönem finansal tablolar, kullanıcılara bir yıldan daha kısa bir dönemi kapsayan finansal bilgiler sunan tablolardır. IAS 34 standardı, ara dönem finansal raporların sahip olması gereken asgari içerik ile muhasebeleştirme ve ölçüm kriterlerini tanımlar. Bunlara ek olarak ara dönem finansal raporlarda yer alması gereken dipnotlara da standartta yer verilmiştir. Ayrıca standart, mevsimsel, dönemsel ve nadiren meydana gelen gelirlerin ve eşit dağılmayan maliyetlerin nasıl muhasebeleştirilmesi gerektiğini de ele alır. Örnek olayda UFRS'yi ilk kez uygulayan bir şirketin ara dönem finansal raporlarını hazırlarken karşılaşılabileceği sorunlar ve çözüm yolları ele alınmıştır.

Örnek Olay Hakkında Bilgi

Şimşek İşletmesi elektronik ev aletleri üretimi yapmakta olan bir işletmedir. İşletme ilk kez 2021 yılında Uluslararası Finansal Raporlama Standartları'nı kullanmaya başlamıştır ve bu sebeple ilk kez ara dönem finansal rapor hazırlayacaktır. İşletme ara dönem finansal tabloları 3'er aylık olarak (çeyreklik) hazırlamak istemektedir. İşletmenin muhasebe departmanı müdürü ilk kez böyle bir durum ile karşı karşıya kalmıştır ve ara dönem finansal raporların nasıl hazırlanması gerektiğine ilişkin çelişkileri bulunmaktadır. Ara dönem finansal raporların hazırlanabilmesi için elde ettiği bilgiler aşağıdaki gibidir.

- İşletmenin satışları:

Çeyrek	Satışlar
1	1.000.000 PB
2	900.000 PB
3	1.200.000 PB
4	1.100.000 PB
Toplam	4.200.000 PB

- İşletmede sadece ikinci yılın sonunda ve yılsonunda fiziki olarak stok sayımı yapılmaktadır. İşletmenin brüt kârı genellikle brüt satışların %25'i seviyesinde gerçekleşmektedir. İkinci çeyrek sonunda gerçekleşen brüt kâr %27'dir. Yılsonunda ise brüt kâr % 26 olarak gerçekleşmiştir.
- İşletmenin en büyük müşterisine belirli bir satış tutarını geçerse % 5 iskonto uygulanmaktadır. Müşteri geçen sene belirlenen satış tutarını aşmış ve iskontodan faydalanmıştır. Bu sene de aynı durumun gerçekleşmesi beklenmektedir. Müşteriye yapılan satışlar 1.çeyrekte 400.000 PB, 2.çeyrekte 300.000 PB, 3.çeyrekte 420.000 PB ve 4.çeyrekte 250.000 PB'dir.
- İkinci çeyreğin sonunda piyasa koşulları nedeniyle stoklarda 120.000 PB tutarında net gerçekleştirilebilir değer düzeltilmesi yapılmıştır. Piyasa kaynaklı bu durumun yılsonunda ortadan kalkmıştır.

- Üçüncü çeyrek sonunda stokların piyasa değerinde 55.000 PB düşüş olmuş, bu durum dördüncü çeyreğin sonunda ise stokların piyasa değerinde 60.000 PB artış yaşanmıştır.
- 3.çeyrekte gerçekleşecek bir tanıtım etkinliği için 2.çeyrekte 50.000 PB ödeme yapılmıştır.
- 1.çeyreğin başında fabrika yıllık bakım ve gerekli değişim işlemleri (fabrika bacası hava filtresi gibi) gerçekleştirilmiş ve 90.000 PB ödenmiştir.
- İşletme hedeflenen satış rakamlarına ulaşırsa yöneticilere prim vermektedir. Hedeflenen satış rakamları yıllık 4.000.000 PB'dir ve 1.çeyrektekenden itibaren beklenen satış hedeflerine ulaşacağı tahmin edilmektedir. Yöneticilere yılsonunda dağıtılacak prim tutarı 100.000 PB'dir.

Tartışma Soruları

Şimşek İşletmesi'nin muhasebe departmanı müdürü sizin işletmede UFRS bilgisi en üst düzey olan ve en parlak çalışanlardan biri olduğunuzu düşünmektedir ve ara dönem finansal raporların hazırlanmasında yardımınızı istemiştir. Yukarıdaki bilgilerin işletmenin her bir çeyreğe ait hazırlanacak ara dönem finansal raporlara etkisi sizce nasıl olmalıdır?

ÖRNEK OLAYIN ÇÖZÜMÜ – UMS 34 ARA DÖNEM FİNANSAL RAPORLAMA

	1.Çeyrek (PB)	2.Çeyrek (PB)	3.Çeyrek (PB)	4.Çeyrek (PB)	Toplam
Satış Geliri	1.000.000	900.000	1.200.000	1.100.000	4.200.000
Satış İskontoları*	-50.000	-45.000	-60.000	-55.000	-210.000
Satılan Mamulün Maliyeti (Brüt Kâr Yöntemine Göre) ^β	-750.000		-900.000		-1.650.000
Satılan Mamulün Maliyeti (Fiziki Sayıma Göre) ^β		-637.000		-821.000	1.458.000
Geçici Net Gerçekleşebilir Değer Değişimi ^γ		-120.000		120.000	0
Stokları Değerindeki Düşüş ve Sonraki Artış ^α			-55.000	55.000	0
Tanıtım Gideri ^φ			-50.000		-50.000
Bakım ve Değişim Gideri ^ε	-22.500	-22.500	-22.500	-22.500	-90.000
Prim Gideri [∞]	-23.809,5	-	-28.571,4	-26.190,5	-100.000

* Satış İskontoları: Müşteri iskonto için gerekli satış tutarını son çeyrekte aşmış da olsa müşterinin bu tutarı aşması başlangıçta beklenmekteydi. Bu durumda ilk çeyrekte başlayarak iskontonun çeyrelere dağıtılması gerekir.

$$1.\text{Çeyrek: } 1.000.000 \text{ PB} * \% 5 = 50.000 \text{ PB}$$

$$2.\text{Çeyrek: } 900.000 \text{ PB} * \% 5 = 45.000 \text{ PB}$$

$$3.\text{Çeyrek: } 1.200.000 \text{ PB} * \% 5 = 60.000 \text{ PB}$$

$$4.\text{Çeyrek: } 1.100.000 \text{ PB} * \% 5 = 55.000 \text{ PB}$$

β Satılan Mamul Maliyeti:

Satılan Mamül Maliyeti (Brüt Kâr Yöntemine Göre): 1. ve 3. Çeyrek satışlarının (1-Beklenen Kâr Marjı) ile çarpılması ile bulunur.

Satılan Mamül Maliyeti (Fiziki Sayıma Göre): 2. çeyrek ve 4. çeyrekteki toplam satışlar ile gerçekleşmiş olan fiili brüt kâr marjı çarpılır. Elde edilen sonuçlardan 1. ve 3. Çeyrekteki satılan mamül maliyetleri çıkarılarak hesaplanır.

$$1. \text{ ve } 2. \text{ Çeyrek Toplam Satılan Mamül Maliyeti: } (1.000.000 \text{ PB} + 900.000 \text{ PB}) * (1 - 0,27) = 1.387.000 \text{ PB}$$

$$1. \text{ Çeyrek Satılan Mamül Maliyeti} = 1.000.000 \text{ PB} - (1 - 0,25) = 750.000 \text{ PB}$$

$$2. \text{ Çeyrek Satılan Mamül Maliyeti} = 1.387.000 \text{ PB} - 750.000 \text{ PB} = 637.000 \text{ PB}$$

$$\text{Toplam Satılan Mamül Maliyeti: } 4.200.000 \text{ PB} * (1 - 0,26) = 3.108.000 \text{ PB}$$

$$3.\text{Çeyrek Satılan Mamül Maliyeti} = 1.200.000 \text{ PB} - (1 - 0,25) = 900.000 \text{ PB}$$

$$4. \text{ Çeyrek Satılan Mamül Maliyeti} = 3.108.000 \text{ PB} - (1.387.000 \text{ PB} + 900.000 \text{ PB}) = 821.000 \text{ PB}$$

- Ū Net Gerçekleşebilir Değer Değişimi: Net gerçekleşebilir değer değişimi yılsonunda ortadan kalkacak olsa da gerçekleştiği dönemde finansal raporlara yansımalıdır.
- α Stokların Piyasa Değerindeki Değişim: Stoklardaki değer düşüşü ilgili çeyrekte ara dönem finansal raporlara alınır. Değer artışı da olduğu çeyrekte ara dönem finansal raporlara alınır ancak daha önceki değer düşüşünü aşan kısım ara dönem finansal tablolara yansıtılmaz.
- φ Tanıtım Giderleri: Önceden ödenmiş gideri, gerçekleştiği çeyrekte gider olarak muhasebeleştirilir.
- € Bakım ve Değişim Giderleri: 1. çeyrekte yapılmış olsa da yıla eşit bir şekilde dağıtılması gerekir.
Bakım ve Değişim Giderleri (Çeyreklik) = 90.000 PB / 4 = 22.500 PB
- ∞ Prim Giderleri: Her çeyrek için satış gelirleri ile orantılı olarak dağıtılmalıdır.
- 1.Çeyrek: $(100.000 \text{ PB} / 4.200.000 \text{ PB}) * 1.000.000 \text{ PB} = 23.809,52 \text{ PB}$
- 2.Çeyrek: $(100.000 \text{ PB} / 4.200.000 \text{ PB}) * 900.000 \text{ PB} = 21.428,57 \text{ PB}$
- 3.Çeyrek: $(100.000 \text{ PB} / 4.200.000 \text{ PB}) * 1.200.000 \text{ PB} = 28.571,43 \text{ PB}$
- 4.Çeyrek: $(100.000 \text{ PB} / 4.200.000 \text{ PB}) * 1.100.000 \text{ PB} = 26.190,48 \text{ PB}$